

Dostępność potencjałowa regionu a jego potencjał rozwojowy w "zjednoczonej" Europie - zasięg przestrzenny, długość podróży i efekt granicy (EU-ROAD-ACC)

Termin: 2015-02-18 - 2018-09-17

Kierownik: [Piotr Rosik](#)

Wykonawcy: [Sławomir Goliszek](#), [Tomasz Komornicki](#), Marcin Stepniak, [Barbara Szejgiec-Kolenda](#)

Numer projektu: UMO-2014/13/B/HS4/03397

Celem głównym projektu EU-ROAD-ACC, mającym charakter poznawczy, jest analiza współzależności między poziomem drogowej dostępności potencjałowej, a rozwojem społeczno-ekonomicznym regionu przy dostępności badanej w różnej skali przestrzennej; 2. dla różnych długości podróży; 3. z uwzględnieniem tzw. efektu granicy.

Celem uzupełniającym o charakterze metodycznym jest zaproponowanie metodologii badawczej obliczania wskaźników dostępności transportowej z wykorzystaniem modelu potencjału, w tym:

1. Obliczania dostępności w różnych skalach przestrzennych (zasięg europejski, zasięg europejskich makroregionów oraz grup krajów, a także zasięg krajowy);
2. Szacowania dostępności dla krótkich i długich podróży na podstawie różnicowania parametru beta w wykładniczej funkcji oporu przestrzeni (exponential distance decay function);
3. Oszacowywania roli granic z uwzględnieniem tzw. efektu granicy (border effect) z uwzględnieniem roli granicy zewnętrznej strefy Schengen.

Hipoteza badawcza: Analiza wpływu infrastruktury transportu (w tym drogowej) na poziom rozwoju społeczno-ekonomicznego na poziomie regionalnym powinna być wykonywana w ujęciu wielowariantowym. W zależności od zasięgu przestrzennego badania, długości podróży oraz tzw. efektu granicy wpływ poziomu dostępności na potencjał rozwojowy regionu może się znacznie różnić. Uwarunkowania geopolityczne decydują o różnicach we wpływie zasięgu przestrzennego oraz tzw. efektu granicy w badaniu współzależności między poziomem dostępności a poziomem rozwoju społeczno-ekonomicznego w różnych częściach Europy. W przypadku wpływu długości podróży istotny jest również poziom rozwoju infrastrukturalnego (gęstość sieci dróg szybkiego ruchu) oraz gęstość sieci osadniczej.

Projekt ma interdyscyplinarny charakter, ponieważ zawiera w sobie wiele aspektów z dziedzin tak pozornie odległych jak ekonomia i ekonometria (potencjał rozwojowy regionu, modelowanie ekonometryczne, regionalna funkcja produkcji), geografia transportu (dostępność potencjałowa), inżynieria ruchu (funkcja oporu przestrzeni, model prędkości ruchu, najkrótsza ścieżka podróży, sieci transportowe), a także geopolityka (wpływ granicy strefy Schengen, wpływ kolejek na granicach, potencjał w europejskich makroregionach oraz grupach krajów, bariery antropogeniczne). Tym samym nowa wiedza będzie dotyczyła nie tylko poszczególnych dziedzin nauki, ale również, poprzez swoją interdyscyplinarność, stworzy na gruncie polskim nowe perspektywy w zakresie analizy dostępności transportowej. Pośrednio poprzez promocję zjednoczonej Europy bez granic projekt mógłby stać się jednym z nośników integracji europejskiej, rozszerzania strefy Schengen i Unii Europejskiej, co jest szczególnie istotne w warunkach zagrożenia procesów demokratyzacji krajów sąsiadujących z UE. Planowane publikacje na tzw. liściefiladelfijskiej byłyby pierwszymi publikacjami polskich autorów odnoszących się na poziomie europejskim do zagadnień dostępności w ujęciu empirycznym.

Publikacje

Rozdziały od 2013 roku

- Rosik Piotr, *Stepniak Marcin*, Komornicki Tomasz: [An evaluation of the impact of the construction of motorways and expressways in Poland during the period 2004–13 on accessibility and cohesion.](#) [w]: EU Cohesion Policy: Reassessing performance and direction. Red. John Bachtler, Peter Berkowitz, Sally Hardy, Tatjana Muravska. London, New York: Routledge, 2017 - s. 87-100 (Regions and Cities; 111)

Artykuły od 2013 roku

- Rosik Piotr, *Pomianowski Wojciech*, Komornicki Tomasz, Goliszek Sławomir, Szejgiec-Kolenda Barbara, Duma Patryk: [Regional dispersion of potential accessibility quotient at the intra-European and intranational level. Core-periphery pattern, discontinuity belts and distance decay tornado effect.](#) - Journal of Transport Geography 2020, 82 - 15 s.
- Rosik Piotr, Komornicki Tomasz, Goliszek Sławomir, Duma Patryk: [Improvement of accessibility in Eastern Europe due to implementation of road projects in the Via Carpatia corridor.](#) - Mitteilungen der Osterreichischen Geographischen Gessellschaft 2018, 160 - s. 177-196.
- Goliszek Sławomir: [Udział transportu zbiorowego w poprawie dostępności do usług w Gdyni.](#) - Prace Komisji Geografii Komunikacji PTG 2017, 20, 1 - s. 36-49.
- Rosik Piotr: [Diagnoza i zmiany dostępności drogowej Polski w wymiarze europejskim.](#) - Zeszyty Naukowe Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego. Ekonomika Transportu i Logistyka 2017, 64 - s. 187-198.
- Rosik Piotr, Komornicki Tomasz, Goliszek Sławomir: [Znaczenie środków UE w perspektywie 2014-2020 dla zmiany krajowej i międzynarodowej dostępności drogowej Polski.](#) - Zeszyty Naukowe Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego. Ekonomika Transportu i Logistyka 2017, 74 - s. 367-376.
- Goliszek Sławomir: [Możliwości przemieszczania się osób mieszkających w Polsce w międzynarodowym transporcie drogowo-kolejowym.](#) - Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego 2016, 30, 4 - s. 65-78.
- Rosik Piotr: [Model uwarunkowań dostępności \(NeST box\) – integracja metod badawczych, atrybutów, komponentów i wymiarów dostępności.](#) - Prace Komisji Geografii Komunikacji PTG 2016, 19, 2 - s. 7-15.

Abstrakty, recenzje, notatki

- Komornicki Tomasz: [Spatial planning and transport development. Challenges for the EU supported investment.](#) [w]: Spaces crossing borders. Abstract book. Red. Geza Salamin, Laszlo Janey, Marton Peti. Budapest: Geo Institute, Corvinus University of Budapest, 2018 - s. 72.

Monografie od 2013 roku

- Rosik Piotr, Komornicki Tomasz, Goliszek Sławomir, Duma Patryk: Dostępność potencjałowa regionów w Europie - zasięg przestrzenny, długość podróży i efekt granicy (EU-ROAD-ACC). Warszawa: Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, 2020 - 134 s. (Prace Geograficzne; 270)